

Nr 50.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående begravningshjälp efter avliden pensionstagare av marinens stammanskap; given Stockholms slott den 22 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning gjord framställning om höjning av begravningshjälp efter avliden pensionstagare av marinens stammanskap.

Reglementet den 31 oktober 1879 (nr 63) för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap innehåller i § 9 följande bestämmelser i fråga om begravningshjälp efter avliden pensionstagare:

»Pensionsrätten bibehålles — — — avlider. Härjämte består två månaders pension i begravningshjälp efter avliden pensionstagare, och anses i

detta hänseende såsom pensionstagare jämväl den, som, efter det alla villkor för åtnjutande av pension blivit uppfyllda, avlider under närmaste månaden, innan pension fått av honom uppbäras, om han levat.»

Dessa bestämmelser äga alltså tillämpning — förutom på viss personal av lots- och fyrstaten, som enligt äldre stadganden åtnjuter pension genom flottans pensionskassa — även på de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare. Däremot gälla beträffande pensionstagare av marinens stammanskap sedan år 1917 särskilda bestämmelser i fråga om begravningshjälpens belopp. Nämda års riksdag (R. skr. nr 10) medgav nämligen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 268, att begravningshjälp efter avliden pensionstagare av marinens stammanskap finge utgå med 75 kronor.

Vid tiden för 1917 års riksdags nyss omförmälda beslut ägde marinens manskap uppbära pension genom flottans pensionskassa allenast jämlikt förenämnda reglemente av den 31 oktober 1879 jämte förhöjning i pensionen enligt kungörelsen den 13 augusti 1909 (nr 109). Det högsta pensionsbelopp, som kunde utgå enligt dessa författningar, utgjorde 360 kronor årligen, och den högsta begravningshjälp, som enligt förut återgivna stadgande i § 9 av samma reglemente kunde utgå, var följaktligen 60 kronor. Riksdagens medgivande till utbetalande av begravningshjälp till belopp av 75 kronor innebar alltså en höjning av begravningshjälpens belopp.

Genom sedermera tillkomna bestämmelser hava emellertid pensionerna för marinens stammanskap undergått en väsentlig förhöjning. Pensionsförhållandena för nämnda personal regleras numera, förutom av nyssnämnda reglemente och kungörelse, genom bestämmelserna i brevet den 18 september 1918 angående tilläggs pensioner till avskedad manskap vid marinen, kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstilllägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt kungörelsen den 31 maj 1929 (nr 112) angående provisoriska pensioneringsbestämmelser i avseende å vissa beställningshavare vid marinen. Det *lägsta* pensionsbelopp, som i enlighet med dessa författningar utgår till avskedad beställningshavare, tillhörande förberörda manskap, utgör 804 kronor eller 67 kronor för månad, och det *högsta* pensionsbelopp, som enligt samma författningar tillkommer sådan personal, utgör 1,404 kronor eller 117 kronor för månad. Såsom härav framgår understiger den enligt 1917 års riksdags beslut utgående begravningshjälpen, 75 kronor, avsevärt icke allenast det högsta belopp, nämligen 234 kronor, utan även det lägsta belopp, nämligen 134 kronor, som skulle i begravningshjälp utgå till stärbhus efter avliden pensionstagare av marinens stammanskap, därest denna förmån beräknades jämlikt stadgandet i § 9 av 1879 års pensioneringsreglemente.

I skrivelse den 28 april 1931 har *direktionen över flottans pensionskassa* — med framhållande att direktionen på grund av det av 1917 års riksdag meddelade beslutet angående beloppet av begravningshjälp efter pensionsstagare av marinens stammanskap vore förhindrad att i begravningshjälp efter sådan pensionstagare utbetala högre belopp än 75 kronor, trots att detta belopp understeg vad som skulle utgå vid tillämpning av § 9 i 1879 års reglemente — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande därtill, att sådan begravningshjälp ånyo finge utgå enligt sistnämnda författningsrum.

Till stöd för sin framställning har direktionen åberopat, att ett bidrag med 75 kronor till begravningen av nu ifrågavarande pensionärer måste anses alltför lågt samt att i andra liknande fall väsentligt högre belopp utginge. I sistnämnda avseende har direktionen till en början erinrat, att, på sätt förut nämnts, bestämmelserna i § 9 i 1879 års reglemente allttjämt gällde i fråga om vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare samt att — sedan pensionsreglering för dessa befattningshavare ägt rum genom kungörelse den 25 november 1910 (nr 130 sid. 6) angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare m. fl. författningar — begravningshjälp efter dylika anställningshavare utginge med lägst 136 kronor och högst 210 kronor.

Direktionen har i samband härmed vidare anfört följande:

Direktionen ville erinra *dels* att enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, begravningshjälp utginge med en tiondel av den avlidnes ärliga arbetsförtjänst, dock ej med mindre än 100 kronor, och *dels* att enligt gällande avlöningsreglemente för fast anställt manskap vid försvarsväsendet den 11 maj 1928 (nr 128) till dödsbo efter avliden beställningshavare av manskapsgrad skulle, därest hans begravning icke verkställdes genom vederbörande myndighets försorg, utbetalas ett belopp, motsvarande en tiondel av beställningshavarens oavkortade årslön vid tiden för dödsfallet, dock lägst 150 kronor.

Vidare syntes böra erinras, att Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med riksdagens beslut, i kungörelse den 13 mars 1931 (nr 44) angående ändrade villkor för pension genom flottans pensionskassa till avskedad båtsman (marinsoldat) m. m. förordnat, att från och med den 1 juli 1931 skulle såsom begravningshjälp efter avliden pensionerad båtsman eller marinsoldat genom flottans pensionskassa utbetalas 60 kronor. Med avseende på sistnämnda kungörelse vore att märka, att begravningshjälp efter avliden pensionerad båtsman eller marinsoldat till och med år 1914 utgått enligt bestämmelserna i § 9 i 1879 års pensioneringsreglemente men, enligt stadgande i kungörelsen den 30 oktober 1914 (nr 379) angående förhöjning i pensioner, som från flottans pensionskassa utgå till avskedade båtsmän och marinsoldater m. m., därefter höjts till 30 kronor.

I anslutning till vad direktionen sålunda anfört må erinras, att de högsta belopp, som enligt de av direktionen åberopade författningarna

den 18 juni 1927 (nr 234) och den 11 maj 1928 (nr 128) utbetalas i begravningshjälp, utgöra respektive 300 kronor och 211 kronor 20 öre.

Beträffande frågan, i vad form en höjning av nu förevarande begravningshjälp lämpligast borde äga rum, har direktionen anfört i huvudsak följande:

Höjningen kunde ske antingen enligt bestämmelser, liknande dem, som gällde för utbetalning av begravningshjälp efter person, vilken avlidit till följd av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, ävensom efter i tjänst varande beställningshavare av stammanskapet — i vilket fall begravningshjälpen skulle utgå med en tiondel av årspensionen, dock med visst minimibelopp — eller medelst en återgång till stadgandet i § 9 av 1879 års reglemente. Vid övervägande av frågan härom hade direktionen funnit höjningen lämpligast böra ske i sistnämnda form. Härigenom vunnas nämligen med avseende på beräkningen av begravningshjälp till stärbhus efter pensionär av marinens stammanskap överensstämmelse med beräkningen av dylik hjälp till stärbhus efter pensionär av marinens daglönarstat, för vilken såsom förut erinrats stadgandet i nyssnämnda reglementsparagraf fortfarande gällde. Kostnaderna för en återgång till sagda stadgande verkade icke avskräckande. Under 10-årsperioden 1921—1930 hade nämligen genom flottans pensionskassa till stärbhus efter marinens stammanskap i begravningshjälp å 75 kronor utbetalats sammanlagt allenast 2,550 kronor. Om begravningshjälpen beräknats enligt 1879 års pensioneringsreglemente, hade motsvarande utgift blivit 5,440 kronor. Skillnaden utgjorde alltså 2,890 kronor. Med ledning härav syntes kunna beräknas, att den årliga merkostnad, som vid bifall till direktionens förslag skulle uppstå å förslagsanslaget till pensionering av flottans gemenskap, från vilket anslag nu ifrågavarande begravningshjälp utginge, komme att uppgå till i runt tal 300 kronor. En så ringa årlig merbelastning syntes icke behöva föranleda någon ändring i storleken av nämnda anslag, vilket i riksstaten för budgetåret 1931/1932 vore uppfört med 316,000 kronor.

I ärendet hava infordrade utlåtanden avgivits av *marinförvaltningen* den 21 maj 1931 och av *statskontoret* den 20 augusti 1931, därvid ämbetsverken förklarar sig icke hava något att erinra mot den av direktionen över flottans pensionskassa gjorda framställningen.

Departements-
chefen.

Enär det belopp, 75 kronor, som enligt 1917 års riksdags förenämnda beslut för närvarande utgår i begravningshjälp efter avlidna pensionistare av marinens stammanskap, måste anses alltför lågt såväl i och för sig som vid jämförelse med den begravningshjälp, som bestämts för de av direktionen över flottans pensionskassa angivna likartade fallen, förordar jag, att åtgärd vidtages för höjning av berörda begravningshjälp. I likhet med direktionen och på de skäl, direktionen andragit, anser även jag, att höjningen bör ske i den form, att bestämmelserna i § 9 i 1879 års reglemente för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap ånyo bringas i tillämpning för nu ifrågavarande personal. Begravningshjälp-

pen kommer i så fall att utgå med ett belopp av lägst 134 kronor och högst 234 kronor.

Den föreslagna ändringen torde böra omedelbart träda i kraft.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, med upphävande av det av 1917 års riksdag enligt dess skrivelse nr 10 meddelade beslutet i fråga om begravningshjälp efter avliden pensionstagare av marinens stammanskap, besluta, att sådan begravningshjälp skall utbetalas enligt bestämmelserna i § 9 reglementet den 31 oktober 1879 (nr 63) för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hjalmar Ekengren.